

639.

Ma-rahwa
K a l e n d e r.
1853.

—*—*—

Ma = rahwa

K a l e n d e r

ehf

Låht = ramat

1853

aasta peale, pärrast

Jesuse Kristuse

sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Vernus

trükkitud, ja müa W. Pormi jures.

Märkide selletamine.

noor ku.

essimene werand.

täis ku.

wiimne werand.

P. pühha.

p. pääw ja pärrast.

h. hommiko.

l. lõuna.

õ. õhto.

õ. õse.

e. enne.

Jõulo- ja Wastla-päwa wahhet on 9 näd-
dalat 5 päwa.

Der Druck dieses nur in den Ostseegouverne-
ments abzusehenden Kalenders wird unter der Be-
dingung gestattet, daß nach Beendigung desselben
die vorschristmäßige Anzahl von Exemplaren der
Abgetheilten Censur in Dorpat vorgestellt werde.

Dorpat, den 1. September 1852.

Abgetheilter Censor de la Croix.

Mõnne sünduse mällestus ja arw.

	Alastab.
Maailma loomiseft arwatakse	5802
Jesanda Jesuse Kristuse sündimiseft	1853
Tarto linna allustamiseft	823
Mil ristist-ust Lihwlandi-male tullist	662
Tallina linna allustamiseft	634
Perno linna allustamiseft	598
Püssi-rohho leidmisteft	511
Ramato trükki-kunsti leidmisteft	413
Lutteruse õige usso ülleswõtmisteft	336
Wanna katko-aiast sadist	196
Surest näljast Lihwlandi- ja Eesti-maal	158
Peterpurri linna allustamisteft	150
Teiseft katko-aiast sadist	143
Mil meie ma Wenne-rigi wallitsuse alla sai	143
Meie Reistre herra Nikolai sündimisteft	57
Tarto sure-koli ehk affademi asjutamisteft	51
Mil usi rõugid hakkati pandama	50
Kui Prantsus Musko tullist ning tedda Wen- ne-rigist wäljaleti	41
Eesti-ma tallo-rahwa priiks lastmisteft	36
Lihwlandi-ma tallo-rahwa priiks lastmisteft	34
Meie armoline Keiser Nikolai wallitsemas	28
Ue kirriko-seaduse järrel Jummalat-tenistus	19
Mil wiimane suur hinge-kirjotus olli	3

Kristuse ümberleikamisest. Luk. 2, 21.

1 Neljap.	Neäri-pääw.	Alta Jummal!
2 Kede	Abel	Selge
3 laup.	Sett	ja

Josep. põggenes Egiptusse male. Matt. 2, 13.

4 Pühhap.	P. p. Neäri p.	fülm.
5 Esmasp.	Simeon	7, 6' h.
6 Teisip.	3 Kunn. pääw	Külm
7 Restnäd.	Reinolt	annab
8 Neljap.	Erart	taggasi.
9 Kede	Kasper	
10 laup.	Paawli pääw	

Jesús 12 aastat wanna. Luk. 2, 41.

11 Pühhap.	1. P. p. 3 K. P.	Pilwes.
12 Esmasp.	Rein	
13 Teisip.	Atso	7, 19' h.
14 Restnäd.	Pällo	Kärre
15 Neljap.	Weliks	fülm.
16 Kede	Madli	

17 laup. | Tönnise pääw | Selge

Pulmad Rana: linnas. Joann. 2, 1.

18 Pühhap.	2. P. p. 3 K. P.	taewas.
19 Esmasp.	Sara	
20 Teisip.	Wab. Sebast.	7, 37' h.
21 Restnäd.	Nedo	Annab
22 Neljap.	Wintsend	lund.
23 Kede	lala	
24 laup.	Timoteus	Tuiskab.

Peasikust Kapernaumas. Matt. 8, 1.

25 Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	Paawli ümb.
26 Esmasp.	Hans	
27 Teisip.	Netta	7, 10' h.
28 Restnäd.	Karel	Külm
29 Neljap.	Samuel	lähhab
30 Kede	ludolw	
31 laup.	Ann	fangemaks.

10mal Januaril tõuseb päike kell 8, 11 minuti, ja lähhab loja kell 3, 49 minuti. Pääw on 7 ja 17 tundi pikk.

Jesus laewas. Matt. 8, 23.

1 Pühhap.	4 P. p. 3 R. P.	
2 Esmasp.	Küünla-pääw	Tulleb
3 Teisip.	Hanna	
4 Kesknädd.	Mai	14, 48' h.
5 Neljap.	Agata	rohkeste
6 Rede	Lora	
7 laup.	Rikart	lund.

Umbrohhust nisse seas. Matt. 13, 24.

8 Pühhap.	5 P. p. 3 R. P.	
9 Esmasp.	Polli	Pilwitab.
10 Teisip.	Edo	
11 Kesknädd.	Rosa	9, 1' d.
12 Neljap.	Karolina	Niiske
13 Rede	Penigna	
14 laup.	Walentin	ilm.

Tõteggijast winamäel. Matt. 20, 1.

15 Pühhap.	9. P. e. Kr. ü. P.	Selge
------------	--------------------	-------

16 Esmasp.	Jula	ja
17 Teisip.	Konstantin	
18 Kesknädd.	Anton	3, 16' d.
19 Neljap.	Susanna	faunis
20 Rede	Alon	
21 laup.	Nora	külm.

Semest mitmesugguse ma peal. Lut. 8, 4.

22 Pühhap.	8. P. e. Kr. ü. P.	Peetri pääw
23 Esmasp.	Mina	Pilwes.
24 Teisip.	Maddise pääw	
25 Kesknädd.	Jehwim	9, 55' d.
26 Neljap.	Nestor	lund.
27 Rede	lembit	
28 laup.	Justus	Heitlik.

10mal Webruaril tõuseb päike kell 7, ja läheb
hääs loja kell 5. Pääw on 10 ja ö 14 tundi
pikk.

Kristuse kannatamisest. Luf. 18, 31.

1 Pühhap.	7. P. e. Kr. ü. P.	Saeab
2 Esmasp.	Lowisa	räitsakast.
3 Teisip.	Wastla pääw	Heitlik.
4 Resknädd.	Tuhka pääw	
5 Neljap.	Wridrif	
6 Rede	Kotwrid	1, 10' ö.
7 laup.	Perpetua	

Kristust tiusatakse. Matt. 4, 1.

8 Pühhap.	1. P. paastus.	Põri pääw.
9 Esmasp.	Prudentius	Pisutab
10 Teisip.	Miff	wihma.
11 Resknädd.	Dalwe pääw	
12 Neljap.	Kregor	
13 Rede	Ernst	7, 56' h.
14 laup.	Matilde	Hakkab

Kananeari ma naesest. Matt. 15, 21.

15 Pühhap.	2. P. paastus.	sojale
16 Esmasp.	Gabriel	
17 Teisip.	Eruto	minnema.

18 Resknädd.	Anno	Soe.
19 Neljap.	Josep	11, 19' ö.
20 Rede	Mila	
21 laup.	Pent	Saggedad

Kristus aiab kurja waimo wälja. Luf. 11, 14.

22 Pühhap.	3. P. paastus.	
23 Esmasp.	Tiits	wihma
24 Teisip.	Koort	
25 Resknädd.	Paasto Maarj. p.	saod.
26 Neljap.	Manuel	
27 Rede	Kustaw	1, 34' p. l.
28 laup.	Kido	Annab

Kristus sõdab 5000 meest. Joann. 6, 1.

29 Pühhap.	4. P. paastus	rohkeste
30 Esmasp.	Uad	
31 Teisip.	Tetel	wihma.

Iomal Martsil tõuseb päike kell 6, ja lähkab
loja kell 6. Pääw on 12 ja ö 12 tundi pikk.

1	Refnädd.	Karjalastm. p.	Willu
2	Neljap.	Ingel	põhja tuul.
3	Rede	Werdinand	
4	laup.	Ambrosius	16, 22' õ.

Jesust wiisatasse kirowidega. Joann. 8, 46.

5	Pühhap.	5. P. paastus.	Peab õ
6	Esmasp.	Rõlestin	
7	Teisip.	Aron	fülma.
8	Refnädd.	Maalken	
9	Neljap.	laus	Selge.
10	Rede	leo	
11	laup.	Kerman	⊕ 4, 48' õ.

Kristusse sisseõitmisest. Matt. 21, 1.

12	Pühhap.	6. P. paastus.	Willud
13	Esmasp.	Juf	ja
14	Teisip.	Künni pääw	
15	Refnädd.	lemet	tormised
16	Neljap.	Suur Neljap.	
17	Rede	Suur Rede	ilmad.

18 laup.	Waler	⊕ 8, 27' h.
----------	-------	-------------

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

19 Pühhap.	1. Pühha.	Kasked
20 Esmasp.	2. Pühha	
21 Teisip.	Siim	wihma
22 Refnädd.	Rajus	
23 Neljap.	Jurri pääw.	saod.
24 Rede	Albert	
25 laup.	Markuse p.	Willu.

Kinnipandud ukst. Joann. 20, 19.

26 Pühhap.	1. P. p. üll. P.	⊕ 5, 43' h.
27 Esmasp.	Uddo	Selge.
28 Teisip.	Wabo	
29 Refnädd.	Raimund	Willu
30 Neljap.	Erast	tuul.

romal Aprilil tõuseb päike kell 4, 39 minuti, ja wereb kell 7, 21 minuti. Pääw on 15 ja 6 9 tundi pikk.

1 Rede	Wolbri p.	s.f.n.	Miske
2 laup.	Sigismund		ilm.

Hea karjane. Joann. 10, 11.

3 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	† leidmisp.
4 Esmasp.	Eio	7, 33' h.
5 Teisip.	Kottart	
6 Resknädd.	Nero	Annab
7 Neljap.	Jetta	soja
8 Rede	laas	
9 laup.	Niggulas	wihma.

Ürritese aja pärrast. Joann. 16, 16.

10 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	Ilmad
11 Esmasp.	Wiktor	12, 29' d.
12 Teisip.	Eidrik	lähhäwad
13 Resknädd.	Wietso	sojemaks.
14 Neljap.	Kristjan	
15 Rede	Sohwi	Uddu
16 laup.	Kreet	wihma.

Kristuse ärraminnemisest. Joann. 16, 5.

17 Pühhap.	4. P. p. üll. P.	7, 15' d.
18 Esmasp.	Erik	
19 Teisip.	Wilip	Wihma.
20 Resknädd.	Pil	Selge.
21 Neljap.	Erino	
22 Rede	Mili	Põhja
23 laup.	Aed	tuul.

Digest pallumisest. Joann. 16, 23.

24 Pühhap.	5. P. p. üll. P.	
25 Esmasp.	Urbanus	9, 39' d.
26 Teisip.	Edart	
27 Resknädd.	Peet	Soe
28 Neljap.	Suur risti p.	ja
29 Rede	Mats	
30 laup.	Wigand	wagga

Rõmustajast. Joann. 15, 26.

31 Pühhap.	6. P. p. üll. P.	ilm.
------------	------------------	------

10. Mail tõuseb päike kell 3, 36 min., ja lähkää loja kell 8, 24 min. Pääw on 17 ja d 7 tundi pikk.

1 Esmasp.	Jlo	4. külli nädal.	Külmad
2 Teisip.	Merta		15, 2' ö.
3 Resknädd.	liso		ööd.
4 Neljap.	Bridrika		Sojad
5 Kede	Ponimafius		pawad.
6 laup.	Artus		

Pühhaft Waimust. Joann. 14, 23.

7 Pühhap.	1. Suiste p.	3. külli nädal.	Selge.
8 Esmasp.	2. Suiste p.		
9 Teisip.	Dickem pääw		⊙, 7 47' h.
10 Resknädd.	Blawius		
11 Neljap.	Peep		Raunid
12 Kede	Aulika		
13 laup.	Tobi		wihma

Jesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

14 Pühhap.	3. aino Jum. p.	2. küllin.	ood.
15 Esmasp.	Wiit		
16 Teisip.	Justina		⊙ 8, 13' h.

17 Resknädd.	Kristi	1. külli n.	Sojad
18 Neljap.	Homer		selged
19 Kede	Tints		
20 laup.	Minni		ilmad.

Nikkas mees ja Laatsarus. Luk. 16, 19.

21 Pühhap.	1. p. p. 3 a. J. p.	1. külli nädal.	Mürristab.
22 Esmasp.	Tiit		Wägga
23 Teisip.	Uksel		
24 Resknädd.	Jani pääw		⊙ 12, 30' l.
25 Neljap.	Wio		foe.
26 Kede	Jeremias		
27 laup.	Waldefa		Wihma.

Surest õhto sõmaajast. Luk. 14, 16.

28 Pühhap.	2. p. p. 3 a. J. p.		Selged
29 Esmasp.	Peter Pauli p.		
30 Teisip.	illa		ilmad.

Iomal Junil tõuseb päike kell 3, 7 minuti, we-
reb kell 8, 53 minuti. Pääw on 18 tundi 28
minuti ja ö 5 tundi 32 minuti pikk.

1 Resknädd.	Teobald	11, 52' ö.
2 Neljap.	Heina Maarj. p.	Selge ja
3 Rede	Kornelius	
4 laup.	Ulrik	wägga

Ärrakaddunud lambast. Lut. 15, 1.

5 Pühhap.	3. P. p. 3 a. J. P.	foe.
6 Esmasp.	Hektor	Annab
7 Teisip.	Temetrius	
8 Resknädd.	Kilian	3, 30' p.l.
9 Neljap.	Annikas	mürrista-
10 Rede	7 wennaste p.	misfe
11 laup.	Eleonora	

Olge armolised. Lut. 6, 36.

12 Pühhap.	4. P. p. 3 a. J. P.	wihma.
13 Esmasp.	Marreti pääw.	Allalinne
14 Teisip.	Ponawent	palla
15 Resknädd.	Apostl. lahk.	11, 37' ö.
16 Neljap.	larrats	
17 Rede	Aleksius	ja

18 laup.	Rosina	saggedad
----------	--------	----------

Kohkest kalla : sagist. Lut. 5, 1.

19 Pühhap.	5. P. p. 3 a. J. P.	mürrista-
20 Esmasp.	Elias	misfe
21 Teisip.	Daniel	ood.
22 Resknädd.	Maria Mad.	1, 42' ö.
23 Neljap.	Kirsti	Wägga
24 Rede	Kristina	
25 laup.	Jakobi pääw	

Wariseride digusest. Matt. 5, 20.

26 Pühhap.	6. P. p. 3 a. J. P.	palla
27 Esmasp.	Marta	ja raske
28 Teisip.	Plato	mürrista-
29 Resknädd.	Olewi pääw	minne.
30 Neljap.	Enn	5, 16' ö.
31 Rede	Erm	

1omal Julil tõuseb päike kell 3, 35 minuti, ja lähkääb loja kell 8, 25 minuti. Pääw on 17 ja 7 tundi pikk.

1 Laup. | Peetruse wang. | Selged

4000 mehhe sõõtmisest. Mark. 8, 1.

2 Pühhap.	7. P. p. 3 a. J. P.	ja kennad
3 Esmasp.	August	
4 Teisip.	Mia	sojad
5 Restnäd.	Olo	ilmad.
6 Neljap.	Eugenius	
7 Rede	Tõnno	☉ 12, 31' d.
8 Laup.	Kotlep	Ränge

Walle : prohwetidest. Matt. 7, 15.

9 Pühhap.	8. P. p. 3 a. J. P.	mürrista.
10 Esmasp.	Lauritse pääw.	
11 Teisip.	Olga	minne
12 Restnäd.	Klara	ja wihtm.
13 Neljap.	Madde	
14 Rede	Eusebius	☉ 5, 14' d.
15 Laup.	Küllli Maarj. p.	Allalised

Üllekohtusest maja : piddajast. Luk. 16, 1.

16 Pühhap. | 9. P. p. 3 a. J. P. | kennad

17 Esmasp.	Willibald	
18 Teisip.	Ieno	ja
19 Restnäd.	Sebald	
20 Neljap.	Pernart	sojad
21 Rede	Rutt	
22 Laup.	Willibert	☉ 1, 18' p. l.

Jerusalemma ärrarikkumisest. Luk. 19, 41.

23 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	ilmad.
24 Esmasp.	Pertli pääw.	
25 Teisip.	Ludwif	Hakkab
26 Restnäd.	Natalie	
27 Neljap.	Jeppart	pilwitama.
28 Rede	Kusti	
29 Laup.	Joann. huk.	☉ 10, 34' h.

Wariser ja tõlner. Luk. 18, 9.

30 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	Wihma.
31 Esmasp.	Rebekka	

romal Augustil tõuseb päike kell 4, 39 minuti, ja wereb kell 7, 21 minuti. Pääw on 14 tundi 42 minuti ja ö 9 tundi 18 minuti pikk.

1 Teisip.	Egidius	Willud
2 Restnâdd.	Lisa	
3 Neljap.	Mango	ôdd.
4 Rede	Mall	
5 laup.	Moses	☉ 11,48'e.l.

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

6 Pühhap.	12 P.p.3a.J.P.	Hakkab
7 Esmasp.	Regina	
8 Teisip.	Maria sünd. p.	ô külma
9 Restnâdd.	Pruno	
10 Neljap.	Lina	piddama.
11 Rede	Põri pääw	
12 laup.	Sirus	Annab

Preester ja Samaria : mees. Luk. 10, 23.

13 Pühhap.	13 P.p.3a.J.P.	☉ 12, 9'l.
14 Esmasp.	Risti üllend.	rohkeste
15 Teisip.	Nikodemus	
16 Restnâdd.	Lena	wihma.

17 Neljap.	Lõns	
18 Rede	Titus	Sojad
19 laup.	Werner	

Kõnnest piddalitseobisest. Luk. 17, 11.

20 Pühhap.	14 P.p.3a.J.P.	☉ 11, 54' d.
21 Esmasp.	Matteuse p.	
22 Teisip.	Morits	ja
23 Restnâdd.	Hosea	
24 Neljap.	Joann. sam.	wägga
25 Rede	Kleopas	
26 laup.	Joann. õpp.	illusad

Mammonast. Matt. 6, 24.

27 Pühhap.	15 P.p.3a.J.P.	☉ 5, 2' d.
28 Esmasp.	Wentzel	
29 Teisip.	Mihkle pääw	ilmad.
30 Restnâdd.	Hironimus	

11mal Septembril tõuseb päike kell 6, ja läheb
hää loja kell 6. Pääw on 12 ja ô 12 tundi pikk.

1 Neljap.	Wolmer	Niiske.
2 Rede	Prants	
3 laup.	Jairus	

Raini: linna surnust. Luk. 7, 11.

4 Pühhap.	16P.p.3a.J.P.	Leikuse P.
5 Esmasp.	Amalie	⊙ 2, 8' h.
6 Teisip.	Wides	Selge
7 Restnâdd.	Alwil	ja
8 Neljap.	Samel	kaunis
9 Rede	Pridrif	foe.
10 laup.	Kai	

Wee: többisest. Luk. 14, 1.

11 Pühhap.	17P.p.3a.J.P.	Pilwitab.
12 Esmasp.	Walwrid	
13 Teisip.	Angelus	⊙ 6, 56' h.
14 Restnâdd.	Willemine	
15 Neljap.	Hedwig	Ilmad
16 Rede	Tefla	
17 laup.	Dlop	lõwad

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

18 Pühhap.	18P.p.3a.J.P.	Luka päaw.
19 Esmasp.	Ello	willuks.
20 Teisip.	Wendelin	⊙ 10, 15' e.l.
21 Restnâdd.	Ursel	
22 Neljap.	Kell	Peab
23 Rede	Sewerin	
24 laup.	Salome	õ külma.

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1.

25 Pühhap.	19P.p.3a.J.P.	Lutteruse P.
26 Esmasp.	Amandus	Pilwes
27 Teisip.	Kapitolin	⊙ 1, 48' õ.
28 Restnâdd.	Simon	
29 Neljap.	Elts	ja annab
30 Rede	Upsalon	
31 laup.	Wottele	wihma.

10mal Oktobril tõuseb päike kell 7, 15 minuti, ja lähkääb loja kell 4, 45 minuti. Päaw on 9 ja õ 15 tundi pikk.

Pulma rideft. Matt. 22, 1.

1 Pühhap.	20 P.p.3a.J.P.	Pühhade p.
2 Esmasp.	Lingede pääw	Rülm.
3 Teisip.	Atko	☉ 7, 37' d.
4 Resknädd.	Otto	lund.
5 Neljap.	Lotta	Sulla
6 Rede	Lenard	ilm.
7 laup.	Enno	

Kunninga mehhe poeast. Joann. 4, 47.

8 Pühhap.	21 P.p.3a.J.P.	Annab
9 Esmasp.	Teodor	
10 Teisip.	Martin Lutt.	rohkeste
11 Resknädd.	Mart. piisk.	
12 Neljap.	Jonas	☾ 12, 11' d.
13 Rede	Arkadius	
14 laup.	Aurora	wihma.

Kawwalast sullaseft. Matt. 18, 23.

15 Pühhap.	22 P.p.3a.J.P.	Heitlik.
16 Esmasp.	Asse	

17 Teisip.	Ottomar	Wihma
18 Resknädd.	Sokrates	☉ 8, 50' d.
19 Neljap.	Liisbet	ja
20 Rede	Amos	
21 laup.	Maria ohw. p.	lund.

Kohto rahhast. Matt. 22, 15.

22 Pühhap.	23 P.p.3a.J.P.	Surnute P.
23 Esmasp.	Klement	Pilwes.
24 Teisip.	Josias	
25 Resknädd.	Kadrina pääw	☾ 1, 47' p. l.
26 Neljap.	Konrad	Annab
27 Rede	Jesaias	
28 laup.	Katta	piisut

Kristuse sisse sötmitseft. Matt. 21, 1.

29 Pühhap.	1. Kr. tull. P.	lund.
30 Esmasp.	Andrese p.	

10mal Nowembril tõuseb päike kell 8, 35 minuti, ja lähkääb loja kell 3, 25 minuti. Pääw on 7 ja d 17 tundi pikk.

1 Teisip.	Arent	Annab
2 Restnâdd.	Kandidus	
3 Neljap.	Kola	☉ 3, 10' d.
4 Rede	Parbo	rohkeste
5 laup.	Sabina	lund.

Wiimse päwa tähtedest. Luk. 21, 25.

6 Pühhap.	2. Kr. tull. p.	Niggula p.
7 Esmasp.	Maunus	
8 Teisip.	Maria sam. p.	Kaunis
9 Restnâdd.	Lühhem päaw	fülm.
10 Neljap.	Judit	
11 Rede	Woldemar	☾ 2, 59' p. l.
12 laup.	Eili	Selge.

Joannes wangi tornis. Matt. II, 2.

13 Pühhap.	3. Kr. tull. p.	
14 Esmasp.	Nikafius	Parras
15 Teisip.	Joanna	
16 Restnâdd.	Alwina	fülm.
17 Neljap.	Hinno	
18 Rede	Kristohw	☉ 7' 42' h.

19 laup.	lot	Selge
----------	-----	-------

Joannese tunnietus. Joann. I, 19.

20 Pühhap.	4. Kr. tull. p.	
21 Esmasp.	Toma päaw.	ja
22 Teisip.	Peata	
23 Restnâdd.	Tohwer	wagga.
24 Neljap.	Adam. Ewa	
25 Rede	1. Jõulo p.	☾ 5, 24' h.
26 laup.	2. Jõulo p.	Parras

Simeon ja Hanna. Luk. 2, 33.

27 Pühhap.	P. p. Jõulo. Phw. Joann.	
28 Esmasp.	Süta laste p.	fülm.
29 Teisip.	Noa	
30 Restnâdd.	Tawet	Pilwes.
31 Neljap.	Silvester	

10mal Tetsembril tõuseb päike kell 9, 14 minuti, ja wereb kell 2, 46 minuti. Päaw on 5 tundi 32 minuti ja ö 18 tundi 28 minuti pikk.

Aasta = a j a d.

Kewwade hakkab 8. Martsil õhto kello 5,
35 minuti.

Sui hakkab 9. Junil pärrast lounat kello
2, 51 minuti.

Süggise hakkab 11. Septembril õhto kello
5, 4 minuti.

Talwe hakkab 9. Tetsembril õhto kello 10,
39 minuti.

Päwa = ja ku = warjutamissed.

Tännamode warjutakse päikest faks forda
ja kuud üks kord; agga neist kolmest ei
olle üht ainustki meie maal nähtawad.

Krono = pühhad,

mis ue kirriko seäduse järrele ka Ma kir-
rifutes tullemad piddada.

1. Jurrisku 17. päwal. Tsesarewitsi Surewürsti
Aleksander Nikolajewitsi, Wenne:rigi au-
järje pärris pärrija sündimise päaw.

2. Jurrisku 23. päwal. Meie sure Keisri praua,
Aleksandra Weodorowna nimme päaw.

3. Janisku 25. päwal. Meie sure Keisri ja
kõige Wenne:rigi Wallitseja Nikolai Pawlo-
witsi sündimise päaw.

4. Heina:ku 1. päwal. Meie sure Keisri praua,
Aleksandra Weodorowna sündimise päaw.

5. Leikuse:ku 22. päwal. Meie sure Keisri herra
ja temma Abbi:ka kronimise päaw.

6. Leikuse:ku 30. päwal. Wenne:rigi aujärje
pärris pärrija, Surewürsti Aleksander Niko-
lajewitsi nimme päaw.

7. Talwe:ku 20. päwal. Meie sure Keisri Ni-
kolai Pawlowitsi wallituse hakkatuse päaw.

8. Jõuloku 6. päwal. Meie sure Keisri herra
Nikolai Pawlowitsi nimme päaw.

Neidsinnatsid Krono: pühhi petakse nenda
kui Paasto jutluse päawi.

Üllemawallitseja sugguselts.

Nikolai I. kõige Wenne:rigi wallitseja ja
Keiser, ning ka Pola:ma kuningas j. n.
e. sündinud 25. Junil 1796.

Aleksandra Weodorowna, Keisri
praua; sünd. 1. Julil 1798.

Nende lapsed:

- 1) Tsesarewits, suurmürst ja aujärje päri-
ja Aleksander Nikolajewits; sünd. 17.
Aprillil 1818.

Emma praua Tsesarewna Maria Aleksan-
drowna; sünd. 27. Julil 1824.

- Nende lapsed: 1) Nikolai Aleksan-
drowits; s. 8. Septbr. 1843. 2) Alek-
sander Aleksandrowits; s. 26. Webr.
1845. 3) Wladimir Aleksandrowits;
sünd. 10. Aprillil 1846. 4) Aleksei Alek-
sandrowits; sünd. 2. Januaril 1850.
- 2) Suurmürst Konstantin Nikolajewits;
sünd. 9. Septembril 1827.

Emma praua Aleksandra Josepowna; s.
8. Julil 1830.

- Nende lapsed: 1) Nikolai Konstan-
tinowits; sünd. 2. Webruaril 1850. 2)
Olga Konstantinowna; sünd. 22. Au-
gustil 1851.

- 3) Suurmürst Nikolai Nikolajewits; s.
27. Julil 1831.

- 4) Suurmürst Mihail Nikolajewits; sün-
dinud 13. Oktobril 1832.

- 5) Suurmürsti Printsess Maria Nikolaj-
ewna, Leuchtenbergi Printsi Maksimis-
liani praua; sünd. 6. Augustil 1819.

- Nende lapsed: 1) Maria Maksimis-
lianowna; s. 4. Oktbr. 1841. 2) Niko-
lai Maksimilianowits; sünd. 23. Julil
1843. 3) Eugenia Maksimilianowna; s.
20. Martsil 1847. 4) Eugen Maksimis-
lianowits; s. 27. Jan. 1847. 5) Sergei
Maksimilianowits; s. 8. Tetsbr. 1849.
6) Georg Maksimilianowits; sünd. 17.
Webruaril 1852.

- 6) Suurmürsti Printsess Olga Nikolajew-
na, Wirtembergi Printsi Karel Wridrik
Aleksandre praua; s. 30. Aug. 1822.

- Selena Pawlowna, Wirtembergi Printsess,
Suurmürst Mihail Pawlowitsi lest praua;
sünd. 29. Tetsembril 1806.

Temma Tütar: Katarina Mihailow-
na, Meklenpurri-Strelitsi Hertfogi Ge-
org August Ernst Adolw Karl Lud-
wiki praua; sünd. 16. Aug. 1827.

Reisri õed:

Maria Pawlowna, suurmürsti Printses,
Weimari-ma wallitseja Karel Wridriko
praua; sünd. 4. Webruaril 1786.

Anna Pawlowna, suurmürsti Printses,
Hollandi-ma kunninga Willem II. praua;
sünd. 7. Januaril 1795.

Teada = andmine,

mil ramato-postid tulleswad ja lähhawad.

Igga Restnåddala ja laupåaw tulleswad postid,
ja towad ramatuid iggast ma jauft, ning lähhawad
ka neilsammal päiwil jälle ärra.

Ramatud mis ärra sadetakse wdetakse wasto:
igga Teisipåaw ja Nede parrast ldunat kello 4 tun-
ni 6, wdetakse rahha-ramatud ja muud hinna wa-
rilised asjad mis Riia, Tartu, Muuko ja kõige wen-
ne-ma sisse lähhawad wasto; agga muud ramatud
igga Restnåddal ja Laupåaw enne ldunat kello 8
tunni 10. — Ramatud mis Tallina, Peterpurri

ja Saremale lähhawad, igga Restnåddala ja Lau-
påaw parrast ldunat kello 4 tunni 6.

Ramatud mis kõige Wenneriki lähhawad, maks-
wad 10 koppikad hõbbedat lodi pealt.

Lada päiwe näitus.

Neäri = ku,

7mal Orgital 2 pawa. — Rigas 3 pawa
ja Tartus saksa laat 3 nåddalat. 10. Haap-
salus 2 pawa. 17. Kolowerres, läne-maal,
2 pawa. 27. Rakwerre-linnas 2 pawa. —
Raplas 3. Redel parrast Neäri.

Küünla = ku,

2sel Paltiskis 2 p. — Walfas ja Willandis
saksa laat, möllemad 8 pawa. 3. Paide-lin-
nas. Kurressare-linnas, saksa laat 10 pawa.
22. Wörro-linn., saksa laat, 8 p. — Lihhu-
las, Esmaspä enne Wastlapawa. — Au-
drus, Nede enne Wastlapawa. — Willan-
dis, nåddal parrast Suurt Neljopawa.

Jani = ku,

11mal Wõnno-linnas, 7 p. 16. Rakwerre-
linn., 2 p. 20. Rigas 3 nåddalat ja Talli-

nas, saksa laat 2 näd. 22. Willandi-linn.,
24. Walga- ja Wõrro-linn. 25. Paide-linn.
29. Tartu-linn. ja Tarwaste mõisas.

Seina = ku,

2sel Karksi-mõis. 20. Pernus saksa laat, 3
nädalat ja Rigas, willa laat 3 päwa. 26.
Wolmeri-linnas.

Leikuse = ku,

10mal Lemsi-linnas. — Mõisefaste-mõisas,
Wõrro-maal, ja Walga-linnas. 15. Helme-
mõisas. 24. Kosse- ja Kosi-mõis., Wirro-
maal. 27. Ue-mõisas, Willandi-maal. 29.
Killingi-mõis. 30. Kaantso-mõis.

Mihkle = ku,

2sel Abja-mõisas. 4. Rappina-mõis. 6. La-
feperi-mõis., Helmekihh. 9. Adseli, Kastna-
Purtniko-, Rõuge-mõis. ja Tartu-linn. 10.
Mõnniste-mõisas. — Oldre-mõis. ja Paide-
linn. 13. Põrawerre-mõis. 14. Antso-mõis.
ja Haapsalo-linn. 15. Kuresfare-linn. —
Roorte-, Põltsama- ja Sallatsi-mõis. 17.
Kirrepil, Tartomaal. 18. Andro-mõis. 20.
Wendra-mõisas. 21. Paltiskis, — Senno-

mõis. ja Wolmeri-linn. 24. Jõhwis, — Iih-
hola-, Willandi- ja Wõrrolinn. 26. Tallina-
linn. 3 päwa. 29. Walga-linn. — Reblaste-
ja Keila-mõis. — Rakwerre-, Tartu-
ja Wastse-linn. — Pernus, Esmasp. ja
Teisip. enne Mihkle p. — Jõekehhes, Harjo-
maal näd. pärr. Mihkelt. — Raplas, es-
mesel Redel pärr. Mihkelt.

Wina = ku,

1sel Kuresfare-linnas. 2. Waste-mõis. 4.
Kollowerres, Iänemaal. 6. Tarwaste-mõis.
9. Lemsi-linn. 10. Rão-mõis. 15. Lustiwerre-
ja Westi-mõis. 16. Wõnno-linn. 23. Wol-
meri-linn.

Talwe = ku,

8mal Paide-linnas linna laat 2 päwa. 10.
Mustwe-küllas, Walga- ja Wõrro-linnas.

Jõulo = ku,

19mal Reblaste-mõis., linna laat 2 päwa.
Märjamal, 3. Kristuse tullemise pühh. Per-
nus, Esmaspä ja Teisipä enne Jõulo. 27.
Walga-linnas 10 päwa.

Ue = aasta laul.

Wifil: Kes Jummalat ni lasseb tehha re.

Sel kallil ue aasta päwal
Kül sowib õnne iggamees.

Ja on ka rahwast surel hulgal
Mei' Jesust kir'kus tannamas
Se armo eest, mis Temma teind
Sel aastal, mis on möda läind.

2. Ni monni meist on mulda läinud
Ja maggab rahhul haua sees;
Se mitmel' kurwastusse teinud,
Weel teadmatta, mis ees:
Kel' ellus olli kange joud,
Ka tedda wöttis finni haud!

3. Kül on siis keif mailma päwad
Siin ilmas nenda möda läind.
Ka meie silmad sedda näwad,
Mis loja on ni armsast teind:

Et rõmo tunneb iggamees,
Aujärje peäl ja sauna sees.

4. Ja igga seisus koorma kannab
Mis üksnes surm woib lõppeta;
Kül Jesus pärrast rõmo annab,
Kuis Temma isse õppetab:
Et iggawest seäl Tedda nään
Ja pühha ingli' seltsi jään.

5. Keif lotus olgo loja peäle
Siin ilmas meie ello sees;
Kül juhatab meid õige tele
Ja sanna, mis on meie ees:
Kui teme selle järrel' siin,
Siis kaub murre waew ja piin.

6. Se, kes on lonud maad ja merred,
Se on ka seadnud päwad, ööd,
Se kaitseb liinad, küllad, perred
Ja õnnistab keif kätte tööd.
Sest Tedda ussu, pallu sa,
Ja woib sind keifis aidata.

7. Ja lasseb pilwed kofko tulla,
Ja kastab ommast armust maad;

Siis leikus saab ka rohke olla,
Ja same nähha rõõmsad aad. —
Jah! — agga keik se tulles siis,
Kui rahwa käes on õige wiis!

8. Mo Jummal! te, et põllud, wäljad
Sel aastal hästi kaswaksid,
Ja nenda, kui keik touswad haljad,
Ka walmist wilja annaksid:
Et mitte rikkuks talwel külm,
Ei suil ka raske koue ilm.

9. Oh Jummal! sada pahhandus sed
Siit meie maast ja rahwa seast!
Et iggal pool saaks armastused
Ja leppimised nähha heast:
Kül siis keik hästi korda lääks,
Kui rahwas selle päwa nääks!!

Sallaja kulajais.

Se on innimestel üks ärrarääkimatta rum-
mal ja pahha wiis, et sallaja uste ehk hak-
kende tagga sallamahti teiste jutto puudwad

fulada. Sedda meie muidogi teame, et
kegi omma jutto sallaja kulaja kassuks egga
õppetusseks rägi, sepärrast ei woi kulaja ku-
lamisse läbbi ennesele kasso sada, — waid
ta teeb ennesele ja teistele kahjo; ehk kui ka
mitte iggakord just kahjo, mis keik innimes-
sed kahjuks nimmetawad, siiski ommeti en-
namiste paljo tühja tülli ja melehaigust, —
mis wahhest suremaks kahjuks on, kui sil-
manähtaw kahjo. Ja ennamiste sawad ku-
lajad isse ka omma kahjo. Kuida ükskord
ühhe pari sallaja kulajatte kassi käinud, olgo
teiste kulajattele õppetusseks ja meletulletus-
seks, et nemmad sedda pahhat wiit kus sed-
da teist jättaksid.

Rattoligi usso rahwa keskes peti wanne-
mal aial floostri ellust paljo luggu, sepärrast
ka paljo innimesi floostritesse läksid. Muist
ollid meesterahwa floostrid, kus mehed üksi
ollid, — ja neid mehhi nimmetadi mun-
gaks; muist ollid naesterahwa floostrid,
kus naesterahwad jälle üksi ollid, ja neid in-
nimesi nimmetadi nonniks. — Müüd olli

üks seltsfond munke sojemattes makes, kes selle seadusse al seisid, et ello aia palja jallo piddid kaima, ja nimmetadi neid sepärrast palja-jalla mungaks. Üks paar neistsugust tulli üksford ühhel õhtul kauniste hilja ühte küllasse, ja tahtsid õfeks senna jada. Et seal küllas egga külla liggidal kõrtsi ei olnud, siis läksid külla lihhonikko jure, kus neid ka ausaste wasto woeti. — Teine neist olli kaunis sõond mees, teine kuiwetand.

Pärrast, kui nemmad sõnud ja jonud, wiis perremees neid ühte pissokesse maggamisse kambri, mis temma omma maggamisse kambri kõrwas olli, muud kui õhuke laud wahhe-sein teggi wahhet.

Kui perremees ja ta naene ka maggama läksid, siis kargasid mungad lipsti tassa hiljokeste maast ülles, seadsid kõrwad wasto laud wahhe-seina ja tahtsid kulada, mis salala jutto nad issekeskes piddid sosfima. — Agga mis kuulsid waesed mehed! — — Nad said selgeste arro, et mees ütles: „Teine on raswane kül, teine polle weel su-

reste; agga siiski, kui meie mollematte lihha seggaminni katki raiume ja worstiks teme, küllab siis ikka omma parraja kasso same. Sellepärrast ollen ma jo arwand, et mollemad ärratappan.“ Oh kui nüüd meeste juuksed püsti, werri kähhisema ja reied lõdisema läksid! ja koghhe rutto ja rutto nou piddama, fuida ellusalt woi hingega weel peäseada: ei polnud siis muud nou leida, kui et haknast wälja kargada.

Kuiwetand mees läks enne tassafeste hakna jure, teggi lahti, ronnis wälja, ja siis ni rutto lippates, nago olleksid püksid jalgas põlenud, ikka küllast wälja.

Se teine lihham mees ronnis kül ka haknast wälja, agga sure hirmo pärrast ruttoga mahha hüppades kormistas omma raske kehha pärrast ni rängaste, et jalla lu murdis. Nüüd olli diete firjo luggu: appi hända ei tohtind, wallo pärrast karjuda ei tohtind, katfine särelu ei wõtnud kehha kanda, — jah, luggu olli firjum kui firjo. — Ratfus ommeti sure walluga kappokille ühte pis-

sofesse lauta romata, — se olli figgade laut, kus faks figga numas ollid, — ja olli veel rōmus, et utsade seltsis ellusalt teist hommi. kut vois odata.

Sai (teise) hommiko, jälle uus hirm! — Lihhonik tulli warra hommiko nugga kõhhu-tades lauda pole ja ütles isse: „Dotke, oot-ke, tänna on teie wiimne tund! nüüd ei ai-ta ennam löua matsutaminne.“ — Sedda kuuldes kissendas munk sure heālega, ja pallus, ennast Jummalat pārrast ellusse jätta. Lihhonik ehmatas nenda ārra, nago olleks temmale nuiaga pāhhā lōdud. Wimaks, kui ehmatusse oog mōda olli, üt-les ta: „Oh sinna Jummal! mis teil siis on? Kuida teie seie ollete sanud?“ Pal-jaste jalge mees tõstis ommad kāed ūlles ja ütles nuttuse heālega palludes: „Hallasta-ge! oh hallastage mo peāle! ma polle jo teile middagi pāhha teinud, ei ka ūhte wee-tilka teil solfinud! oh jātke mind ellusse!“

Lihhonik ei teādnud egga sanud veel arro, mis se piddi tāhhendama. Wimaks, kui tei-

ne-teisega pitkemalt ollid kõnnelenud, siis sai munk arro, et se jut figgade kōhta olnud, fedda ta tahtnud tappa, — ja mitte temma ja ta seltsimehhe kōhta.

Siis wiis lihhonik munka omma tuppā, kandis ta eest senni hoolt, kui ta terweks sai, — ja sedda keif teggi ta ilma maksuta.

Kui munk terweks olli sanud ja jälle ārra lāks, tannas ta Jummalat ja lihhonikko, ja mõttis sedda kindlat nou, ennast eddespidi sallaja kulamisse eest hoida, ja ka teisi selle polest maenitseda: sest, et kōl keif kulajad ja teiste piinna wahtiad, kellel ehk ennestel ommeti seitsme sūllane palk filmas, mitte iggakord sāreluud ei murra, siis ta ommeti ammogi kasso ei sada ennese egga teistele — ennamiste ikka kahjo: teistele pāhhan-dust ja ennesele rahhutumat meelt, mis mon-nikord kaueminni pakkitab, kui munga kat-tine sārelu. — Olgo siis meie keif ristiin-nimesed — armastusse lābbi. Agga armastus ei olle sallalik: armastus ei lasse meid teistele sedda tehha, mis meie ennes-

tele mitte ei sowi; armastus ei kiusa liggi-
mest kurwastada. — Agga sest on wigga,
et surema hulga innimestel muid asjo jubba
sedda wäärt peas ja süddames, et armas-
tussel seäl rumi polle ellada — ta on
kele peäl.

Ruidas hoost keige fergem wilja- ga söta.

Raer on kül hobbusele kallis toidus, ag-
ga kui tedda terwelt anda, siis lähháb pal-
jo terri ilma wäe ehk rammo wälja andmat-
ta loma ferrest läbbi, — ja se siis on kah-
juks. Jahhud kül olleks parremad, agga
jahho ei sünni kuiwalt, ja latke aiab loma
mao lassti. Selle pärrast on keige parrem ja
kassolikkum, kui willi, olgo mis suggo tahte,
peneks saab jahwatud ja happendud leiwaiks
tehtud. Raera jahhud muido ei finnita
leiwaiks tehha, peab rukki jahho nattoke sek-
ka pannema. Sedda leiba leigatakse tüf-

fiks ja antakse pool wähhäma, kui kaero, ja
siiski annab ta ennam rammo, (kui terwed
kaerad ehk tored jahhud.)

Ruida hõlle eksli sömast lomad ei tüddine.

Keige rammukamaks hõlle eksli ehk katki
raikutud hõlgede sööm siis arwatud, kui ta
kolm päwa soja weega ligguneb. Siis wä-
hama jahho peäle pannemissega läbbi saab
ja loom tedda tüddimattalt sööb.

Muido selsammal korral märjaks tehtud
ilma leutamatta hõlle sööm tütab loma pea
ärä, sago kül paljo jahho peäle pandud, sest
ilma liggunematta on ta walli ja teeb loma
su kibbedaks.

Kui sedda joudo ja rumi olleks, siis ol-
leks sellesugguse söma teggemisse polest kei-
ge parrem se, et kolm tört woi astjat sawad
seatud, ja siis nago tänna üks katki raikutud
hõlga (ekslid) täis saab pandud ja soe wessi
peäle, homme teine ja tunnahomme kolmas,

ja siis jälle otsast peäle, et ikka kolm päwa
saab ligguneda.

Abbi, kuiweis ei sō.

Lehmadel on saggedaste sedda wigga, et
nemmad õiete ei wotta süa, — andwad selle
pärrast kassinaste pima ja lähwad lahjaks.
— Nende lomadel on saeafordse sees seed-
misfega wigga.

Misugguste lomadele on hea: monned
hommikud tühjale süddamele tõrwa ehk wan-
fri piggi sees måritud üks heringas ehk faks
rõime sisse anda.

Lehm ei lasse lüpsa! — mis siis tehha?

Sedda juhtub saggedaste, et lehm lüpsa
ei lasse, — peksab jalgo ja raiskab monda
forda pima kääst. Monnikord teeb peks-
minne tedda kül taltsemaks; agga monni-
ford weel hullemaks. Kui lomal üllemal
nimmetud pahha ammet, siis parrem kui
peksminne ja keif muud on se, temmale lüpsi

aeges külma wee sees mårjaks kastetud kau-
nis linnase ride tük ristlode peäle panna,
mis tedda üsna waggaks teeb.

Weiste kurgu tõbbest.

Kurgu tõbbi weistel on se, kui kaela rah-
hud paiso lõwad, kael paistetab ja hinga-
minne raske on ja hinge aur ninnast wälja
tulleb.

Sedda modi haige lomale tulleb kõhhe
aadril lasta ja ta su seest soja weega lah-
jaks tehtud adifaga pesta. Agga adika sisse
tarmis enne nattoke salpetert panna, ja kui
se ärra sullanud, siis pesta. Pärrast leiget
wet jua anda ja kuiwa põhko süa.

Wäljaspole pannakse kaela ümber sojad
willased nartsud.

Weiste passa nuhtlus.

1) Selle wasto abbi tehha, peab õiete
peneks tehtud kimwi süssi, wina ja lihha
soolwee sees leutud, puddeli seest hāsti wed-
delalt loma kurko kallatud sama. Kui sed-

da monned pāwad, kolm forda pāwas, saab
tehtud, siis saggedaste tulles abbi.

2) Monnikord aitab ka, kui happo piim
ni palju saab kedetud, et agga paks ja wed-
del teineteisest hāsti lahku lōwad. Sedda
paksu, kuida jo hāsti jahtunud, saab loimale
sisse anda.

3) Reinwarsti ja koirohto antakse ka lo-
male, ja se on ka wahhest heaks.

Woiw ehk selle tōbbe wasto muudki rohto
wot ohto olla, mis minna ei tea.

Rinde alt wallo rohhi.

Uhhel norel naesterahwal olli monda aega
rindus sūddame kohtas kange wallo olnud,
ja selle pārrast kōl lōnna tohtred, ja Ma ar-
tid ja solapuhhjad lābbikatsund, agga ei
ialgi terwist, ei ka wallo wāhhendamistki sa-
nud. Hādda sundis tedda ifka peāle ūhte
ja teist katsuma. — Minnewal aastal olli
ta monned aiad poleks leigatud sibbulad hai-
ge kōhha peāl piddanud, — ja ennā im-

met! haigus kaddus aega mōda hopis ārra.
Se innimenne ellab praego, sest haigust ūsna
terwe.

Kōl nenda mitme rohho sees
On helde lōja wāggi,
Mis saggest warjul meie ees,
Ehk mis jo head teggi. —
Sest tanna lōjat, armas hing!
Kes hāddas abbi leiad.
Et sibbulal kōl kange wing,
Kui sedda pōues hoiad;
Weel fibbedam on tōbbe waew.
Kes tunneb rindus wallo,
Kui kalendrist nūūd sedda loeb,
Ja armas on taal ello,
Se katsub, otsib, kust ta saab
Ja sibbulat peab rinde peāl.

Ei olle keif tōssi, mis innimenne
tōeks arwab.

Uhhel perremehhel olli ommas maias ūks
kammer, kus muud ei fāinud, kui perre-

mees, perrenaene, ja tüdruk sammert püh-
kimas. Juhtus, et sealt lambrist ärrakad-
dus üks pissoke rahha kufkur, kus üks kuld
penning, üks rubla hõbbedat ja monned kop-
pikad waske sees olli. Si langes tüdruko
peäle. Et ta küi kõrwaste wasto tingis,
agga kes sedda mois uskuda, — sest kuf-
kur olli jo kaddund, ja nisuggust tempo on
jo Ma peäl saggedaste tehtud.

Warsti kaddus ka üks hõbbe te-lussikas
ärä, ja pea pärrast weel teine. Perremees
wangutas Pead, — wanna pitka melega
mees, mõtles: küllab sa minnust ikka ülle
jääd. Sõssis perrenaesega nattoke. Saat-
sid tüttarlapse häbbemattal kombel minnema.

Perrenaesel olli üks toas kaswatud kits,
kes kui koera kutsikas perrenaese ees ja tag-
ga jooksis, ja monda kord ta meelt pahhan-
das, sest et ta saggedaste suppi-waagna ja
pima-pütti ärrasolkis, mis ka kitse ommaks
jõi, ja sepärrast öiete kossus ja rohkeste pi-
ma andis. Korraga lõi kitse piim taggasi,

hakkas kidduma: ei sõnud enam, seisis lon-
gus. Ellas siis seäl liggiärges üks juut,
kes wägga kitse lihha armastas. Se os-
tis kitse perremehhe käest ärra, tappis koh-
he, — agga immet! mis mao ja solikatte
puhhastamisse jures näggi: solikatte sees
olli kaks te-lussikast, ja mao sees rahhakuf-
kur, rahha sees. Kufkur olli kauniste ärra-
närritud ja sissekonna nilwaga pankä lainud.

Juut, kes küi waene mees olli, agga süski
ta teise omma ehk üllekohtuga noutud asja
ei himmustand, sest et omma wanna-seä-
dusse usko öiete püdis piddada. Wõttis keif
need kitse seest leitud asjad, wiis kitse per-
remehhe kätte, ja ütles: „Kitse ollen küi ost-
nud, agga mitte neid asjo, mis ma temma
seest ollen leidnud; neid on ta teie käest
warrastanud.“ Tullid siis perremehhel need
sannad mele: „Head tassutakse õigede kätte,
agga õnnetus aiab pattusid tagga.“ Las kis
siis perremees tüttarlapse omma maiasse
kutsuda, teggi temmaga leppitust, ja wõttis
tedda taggasi. Perremees teggi tüttarlap-

sele surmani paljo head, et ta tedda ferd
ilmasüta raskestes olli häbbistand.

Kohtomehhe laul.

Wisi! Res Jummalat ni lasset tehha 10.

Kui kohtomoistjaks sind on seätud,
Siis olle õige selle sees,
Sest sinno hõlks on jo iätud:
Et wallitsed, kui õige mees.
Oh ärra seisa rikka poolt,
Waid waeste eest ka kanna hoolt.

2. Res kaebab, kula üksford sedda
Ja kaksford kula teise süüd;
Kas kaebajal on ni suur hädda,
Siis õiget otsust anna nüüd.
Kui sedda teed siin ilma peäl,
Siis taewas sul suur ossa seäl.

3. Oh pallu! sest sa olled rummal!
Et ahnus sind ei petta teäl!

Sind nuhtleb muido warssi Jummal,
Kui lodad üksnes rahha peäl'.
Et sa ei sa kui Pilatus, —
Kell' hädda satis ahwardus!

4. Ka temma olli kohtomoistja
Ja teggi paljo karmwalust:
Et Jesus, se suur hingepäästja
Ei leidnud ta sees armastust;
Ja kartes ütles sedda seäl:
„Noh! poge tedda risti peäl'!“

5. Sest mõtle sa siis ikka nenda,
Kui kohhut moistma lähhad sa:
„Ma tahhan ikka õigust nouda,
Et se eest üksford koston ka.
Res õige, se nüüd õigust saab,
Kell' sü, se kohto alla jääb.“

Moistatusse kaupleminne.

Saksamaalt käib üks suur jõggi läbbi, mis
Rein jõeks nimmetakse, kelle peäl laewadki

fäimwad ja padid allati eddasi ja taggasi li-
fumas ühhest liünast teise.

Nenda tahtsid üksford ükssteistkümmend
meest padiga sedda jögge möda ühte liüna
miüna, kuhho päwa teekond sai. Üks juut,
kes kül fehwa mees, agga muido kaunis ter-
rane näitis ollewad, tahtis ka pati miüna.
Temmale anti kül lubba kasa tulla, agga ta
pidi omma musta kottiga keige alwemasse
padi nurka minnema, — ja selle paiga cest
18 koppikat hõbbekat maksma. — Judi tas-
kus kõllises kül middagi, agga seäl polnud
ennam, kui üks kolme koppika hõbbekane
rahha ja üks kannata wast nõop. Ta läks
õnne peäle, sago kuida saab, siiski pati, ja
olli temmal ka umbes lotust, et ühhe ehk
teise wisi peäl monned koppikud woiks te-
nida, — sest et monned jo selle jõe peäl juh-
tumisse kaupa rikkaks ollid sanud. Paat
läks omma teed.

Es malt ollid keik rõõmsad, üks naeris
ühte, teine teist. Juut istus ommas nur-
kas, kottike kõrwas, ja pidid paljo naero ja

alwo sanno kannatama, kuida se ennamiste
ilma rahwa wiis on, et neid naertakse ja teo-
takse, ja nenda patto tehakse.

Kui nemmad jubba mitto pennikoormad
eddasi ollid joudnud, olli iggamees ommad
juttud räfinud ja ommad naerud naernud,
ja jäid jubba keik waikeks. Wimaks allus-
tas üks jälle uut jutto, ja ütles: „Rule juut!
meie ommalt poolt olleme jubba kül räfi-
nud, rägi sinna nüüd ka middagi, siis läh-
háb meie aeg lõbbusaminni eddasi. Sinno
wannematte wannemad ollid kaua aega kõr-
bes, küllab nemmad seäl iggawusses kül
mõnda kantsakat luggu said ärramõttelda?“

„Oho!“ mõtles juut, „nüüd ommeti par-
ras aeg tulnud, et omma lambud woin ni-
ta“, ja ütles: „Kui teie aega lõbbusaste tah-
hate wita, siis andke üks teisele moistatussi
ärramoista, ja kes ülles ei sa, peab moista-
tusse andjale kaksteistkümmend koppikud hõb-
bedat maksma; agga kes ülles saab, se saab
temma kääst ni paljo.

Se nou olli keikide melest hea, — ja et

nad juti rummalaks piddasid, andis iggaüks forra pärrast judile ühhe moistatusse moist, — mis juut nago olleks sowinud.

Esimenne ütles: „Kule juut! ütle mulle, mitto keend munna mois kül se suur Koljat tühjale süddamele ärra süa?“ Teised keik ütlesid, et sedda kül ükski öiete moi armata.

Juut kostis: „Temma mois ühhe ainsa tühjale süddamele süa, sest kui ta jo ühhe sõnud, siis polnud ta südda ennam tühhi, waid teised, mis ta pärrast söi, läksid esimesse peäle.“ — Juut sai 12 koppikat.

Teine mõtles: „Dot, oot! ma tahhan uest testamendist küsida, kül so 12 koppikat mo kätte tulles“, ja ütles: „Ütle mulle, mikspärrast kirjotas Paulus omma teise ramato Korintusse rahwale?“

Juut kostis: „Wist polle ta isse ullatand senna minnema, sest muido olleks ta su-san-naga selletand ja räkind, mis ta nüüd kirjotas.“ — Juut sai jälle 12 koppikat.

Kolmas ütles: „Ütle mulle, kes weab

omma tööd pitkale, ja saab siiski õigel ajal walmis?“

Juut: „Kõie-teggia, kui ta holas on omma töle.“ — Sai jälle 12 kopp.

Meljas küsis: „Mis saggune innimesse laps kaswab ilma wannematte hirmuta ja nende waljo sannata ülles?“

Juut: „Se laps, kelle wannemad warsi pärrast sündimist ärra surrewad.“ — Sai jälle 12 kopp.

Nad ollid ühhe sure külla kōhta sanud. Selle peäle küsis wies: „Mis kuus sõwad selle külla rahwas keige wāhhāma?“

Juut: „Küünla kuus, sest sel kuul on keige wāhhāma päiwi.“ — Sai jälle 12 kopp.

Rues: „Mikspärrast jookseb jannes üle mae?“

Juut: „Sepärrast, et ta mae alt moi seest läbbi ei peäse.“ — Sai jälle 12 kopp.

Seitsmes: „Mis sagguste kalladel on filmad keige ennam teineteise liggi?“

Juut: „Keige pissematel.“ — Jälle 12 kopp. kääs.

Rahheksas: „Kellele woib innimenne sal-
la-asjad råkida, et teised sest ommeti arro
ei sa?“

Juut: „Wallelikkule, sest et kegi walle-
likko ei usso, kui ta ka kûl fõrd tõt peaks
råkima.“

Uhheksas: „Kus pool kuf ni waljuste
laulnud, et keit mailma rahwas sedda kuul-
nud?“

Juut: „Noa laewas.“ — Sai jälle 12 f.

Rûmnes: „Misfuggune on esfimenne kâsk,
mis ial antud?“

Juut: „Sa ei pea feeldud puust sõma.“
— Sai jälle 12 fopp.

Uksteistkûmnes: „Kuidas woimad wiis
meest wiis munna ennestes keskes nenda jag-
gada, et iggaüks ühhe saab ja üks waagna
sisse jääb?“

Juut: „Üks peab omma munna feige
waagnaga wõtma ja senna sisse jätma.“ —
Sai jälle 12 fopp.

Müüd tulli judi fõrd teiste kâest kûsida,

ja ütles: „Kuida woib kaks kalla terwelt
korraga kolme paea sees keta?“

Agga sedda ei sanud kegi neist 11nest ül-
les, ja maksid iggamees judile 12 fopp., ja
pallusid, et juut isse sedda neile ärra pid-
dised. Tükki aia parrast wastas juut,
et ta issegi sedda ei tea, ja tahtis teistele
wiimse rahha iggaühhele taggasi anda. Ag-
ga teised ei wõtnud, ja irwitasid ta kallal, et
ta omma moistatust ülles ei sanud. — Juut
pistis rahha tasko, ja olli rõmus, et omma
kolme foppiku ja wast nõbige olli usknud
laewa peäle minna, ja seäl 2 rubla 64 fopp.
teninud.

Waatke, selle laewa sees

Jstus teiste wasto,
Waene põlgitud Juda-meess,
Pididas omma paasto:
Tühhi kõht ja tühhi tass
Teggid tale nälga. —
Kõllises kûl taskus wast,
Panni kotti selga;
Astus nenda allandes

laewa rahwa liggi.
Kipper seäl siis uhkusses
Tale rumi teggi,
Ütles: „Rule judife!
Jstu senna mahha
Tahha laewa nurgasse,
Pärrast maksa rahha!“
Teised tundsüd rõmo sest,
Kui nad ühhel hulgal
Naersid fehwa judifest
Jggal filma pilgul.
Egga se seäl laewa peäl
Judile teind pahha;
Kuuldes sedda naero seäl,
Makseti tal' rahha. —

Rule, armas luggeja!
Mis sul ütlen minna:
Naerab sind üks pilkaja,
Kannata ka sinna! —
laewa tee, mis seisma jäi,
Judil löbbus olnud;
Tännas weel, kui male sai,
Et ta kasa tulnud.

Müüd tal rahha taske sees,
Mis ta olli sanud:
Sest, et temnia teiste ees
Kannatlikkaks jänud.

K ö n n e j ä t k u d.

Immelik paar.

Wannal aial, kui weel wägga saggedaste
täie-ealissi innimesse ristiti, läks üks wanna
84 aastane halpea 16 aastase tüttarlapsega
firrikusse, ja tahtis ennast laulatada lasta.

Noor pap sedda nähhes, ütles: „Risti-
misse wagen on teises firriko otsas!“ —
„Mis mul ristiniisse waagnaga teggemist!“
kostis wannamees immetelledes. — „Ma
mõtlesin, et sa sedda last risti tõid“, kos-
tis pap.

Üllestousminne.

Talwel, külmal õhtul, rägiti kõrtsis üh-
hest ärrakülmetand innimessest. Üks, kes en-

nast wägga targaks piddas, ütles: „Külme-
tamisse surm woib õige kerge ja maggus
surm olla, sest innimenne istub mahha, ui-
nub, ja kui ülles ärkab, siis on ta surnud.“

Salla asfi.

Üks soldat kirjotas tutwale kirja, panni
pitseriga finni, — agga ei kirjotand peäle.
Kirja, — ja wiis posti matasse. Kirja wasto
wõttes ütles posti herra: „Agga sia polle jo
peäle kirjotud ühti, kus pole ja kelle kätte se
kirri peab minnema?“ — „Sedda polle tar-
wis iggaühhel teada!“ kostis soldat, ja läks
omma teed.

Kes otsib, se leiab.

Raks ülleannetumat tullid tee peäl ühhe
wanna õiglase mehhe wasto, wõtsid tedda
kähhe wahhele, ja küsisid: „Kumb sa enne-
mast woi ennam olled, kas wõlla-roog woi lol
wassikas?“ Wanna kostis: „Ollen õiete
praego nende kähhe wahhele juhtunud.“

Pitkus ei olle tarkus.

Raks kolitud meest, teine õiete suur ja
teine koggoni pissoke, juhtusid hobilt kohto
ette. Suur küsis weikesse käest, mis am-
metmees ta piddi ollema, — ja kui ta teada
olli sanud, ütles pilgo pärrast: „Mis tarkust
teie suggusel ka woib olla, — teid woiksin
keige teie tarkussega tasko pista!“ „Miks
mitte“, kostis teine, „ja kui sedda teeksite,
siis olleks teil wist ennam tarkust taskus
kui peas.“

Kes ei lähha, sedda wiakse.

„Eks ma sulle jo ammo polle ütelnud,
et sa üksford ikka torni lähhad?“ ütles koh-
to tener ühhe wargale, kedda ta wangi wiis.
— „Marri jut!“ wastas warras, „ma pol-
leks ello-aialgi senna lainud, kui teie mitte
ni armolinne ei olleks olnud, egga mind sen-
na winud.“

Oppetus keik hea.

Ühhel rätseppa issandal olli se wiis, et
omma õppi-poistele igga pühhapäwa õhtul

üht ehk teist isse enne se tarkusse head kulutas. Üksford ütles ta neile: „Misuggused lurjused, kui teie ollete, teie ei tunne egga tea keddagi lodud asjade kasso egga immet! — nimmetate wahhest päikest — päike polle imme asji keddagi, agga ku — kui ku ei paistaks, siis ei näaks meie öse keddagi; agga päike paistab päwa aial üksi, mis kasso sest on — päwa on muidogi walge kül.

S u l k a s.

Rõgi tüdruk panni tinna taldriffuga praetud kallad sütte tulle peäle, et sojad piddid seisma, ja läks isse muud teggemist tegema. Mattofesse aia pärrast, kui kallo tulle peält ärra läks wõtma, olli tinna taldrif jo ärra sullanud. Kui tüdruk sütte peäl muud ei näinud, kui paljad kõrwend kallad, ütles ta: „Ennå immet! wist meie kas hulluks läinud! — taldriffo õggind ta raibe ärra ja kallad jåtnud järrele.“

Teada : andmine.

Perno = linnas, ramato trükkia Pormi jures on sada:

- 1) „Põllomehhe ait. Öppetakse: lo-
juste arstimist, meesilaste piddamist ja
wilja seemne leutamist. Lõppeotsas: põl-
lend ehk raiutud hamade parrandamist.”

Maksab walmis pogitud 25 kopp. hõbb.

- 2) „Kosa ehk: Lapse armastus.”
Wannematte ja lastele wägga armsaks
aiawiteks ja õppetuseks kirjutand P.
Gildenmann.

Maksab walmis pogitud 15 kopp. hõbb.

- 3) Lillekesed, ehk: Mitmed ja mit-
mesuggused laulud Ma rahwale, ello
parrandamiseks ja ausaks aiawiteks.

Maksab walmis pogitud 20 kopp. hõbb.
